

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.072/2016/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Erdei Csaba ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Barabás Bertalan ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony megszüntetés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.638/2015/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.22/2014/28.

Rendelkező rész

A Kúria a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.638/2015/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.
Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt 578.150 (ötszázhetvennyolcezer-egyszázötven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2011. novemberétől dolgozott a Cs.M. Zrt-nél, majd annak jogutódja a NY. alkalmazásában állt 2013. február 23-ától boltvezető munkakörben. Az alperes előzetes tájékoztatása alapján munkaidejét 3 havi munkaidő keretben határozták meg.
- [2] A felperes 2013. december 10-én „rendkívüli” felmondást nyújtott be a munkáltatóhoz. Ennek indokai szerint a jelenléti íven nem a valós munkában töltött időt kellett feltüntetni, az így keletkezett túlórárt és szabadnapokat nem fizették ki a felperesnek. A jelenléti íven nem a valós munkaidő kezdést és befejezést kellett rögzíteni. Ezzel nemcsak a felperes által vezetett, hanem más boltokban is megsértették a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. (Mt.) 141. §-ának (1) bekezdésének szabályait. A felperes sérelmezte, hogy bérfizetés kizárólag az K. Bank számlájára történt, emiatt csak az ő által vezetett boltban két munkatársnőnek is felmondták a folyószámláját. A „rendkívüli” felmondás szerint többrendbeli okirat hamisításra kényszerítették a felperest a jelenléti ív vezetéssel összefüggésben. Az alperesnél a munkavállalók „fekete munkában” való foglalkoztatása valósult meg, továbbá jogosulatlan támogatások felvétele a munkanélküli hivataltól. A felperes hivatkozott arra, hogy az alperes megsértette a számviteli törvényt, és nagy értékre elkövetett többrendbeli adócsalást valósított meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes a keresetében a „rendkívüli” felmondás jogszerűségének megállapítására figyelemmel 12 havi munkabérének megfizetését kérte az alperestől étkezési hozzájárulás, felmondási időre járó bér, egy havi végkielégítés, valamint túlóradíj megfizetése mellett.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a munkáltató betartotta a munka törvénykönyvében foglalt előírásokat, részéről jogszabálysértés nem valósult meg.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.22/2014/28. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek bruttó 111.220 forintot és ennek kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest perköltség viselésére rögzítve, hogy a felmerült illetéket az állam viseli.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 78. §-ának (1), (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, a 80. § (2) bekezdésére, 70. § (3)

bekezdésére, valamint a 77. §-ban rögzítettekre.

- [7] A bíróság megállapította, hogy a felperes „rendkívüli” felmondása indokai közül több esetben a tudomásra jutást követő tizenöt napot meghaladóan érvényesítette az azonnali hatályú felmondás jogát.
- [8] A szabálysértés elkövetésére, bűncselekmény megvalósítására történő hivatkozás esetén pedig olyan szabálysértési határozat, vagy büntető ítélet nem született, amely ennek elkövetését megállapítaná. Jogerős döntés hiányában pedig alaptalan a bűncselekmény elkövetésére történő utalás.
- [9] Az azonnali hatályú felmondást a munkavállaló is köteles volt megindokolni, az abban az esetben okszerű, ha abból arra lehet következtetni, hogy a megszüntetés indokolt volt.
- [10] A perbeli esetben a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Mt. 78. § (1) bekezdésének a) és b) pontjában írt feltételek nem álltak fenn. A rendkívüli felmondásban hivatkozottak közül több esetben letelt a felperes tudomásra jutásától számított tizenöt napos határidő.
- [11] Az iratokhoz csatolt 2013. évi bérfizetési jegyzékből kitűnően a felperes ebben az évben 198 napon át végzett munkát az alperesnél. Bizonyította, hogy a bolt reggel 5 órakor nyitott, és este 20 órakor zárt be. A felperes mint üzletvezető és a helyettese hol délelőtti, hol délutáni műszakban dolgozott. A délelőtti műszak reggel 5 órától délután 13 óra 30 percig, a délutáni műszak 13 óra 30 perctől 20 óráig tartott. A túlórára vonatkozó kereseti igény a bolt felújításának idejéhez igazodott.
- [12] A tanúvallomásokból kitűnően a felújítás megkezdése előtti héten az áruk, berendezési tárgyak zárt raktárba történő berakodása, majd a nyitás előtti héten az árufeltöltés érdekében a bolt létszámára figyelemmel napi 1-2 óra túlórára szükség volt a rendes munkaidőt meghaladóan. Ebből következően a bíróság 14 napra 2 órával számolva 111.220 forint kifizetését találta jogszerűnek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [13] A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.638/2015/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a felperes által az alperes részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét leszállította, és az alperest kereseti és fellebbezési eljárási illeték viselésére kötelezte. Rögzítette, hogy ezt meghaladó mértékben az illeték az államot terheli. A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyta.
- [14] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését részben találta alaposnak, míg az alperes fellebbezését megalapozatlannak találta.
- [15] A jogszabályi hivatkozásokat a törvényszék kiegészítette az Mt. 93. §-ának (1) bekezdésében, 94. § (1) bekezdésében, és 141. §-ának (1) bekezdésében foglaltakkal.
- [16] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékok helyes értékelésével állapította meg, hogy a felperes mint boltvezető és a helyettese a bolttevéységben egymást váltva dolgozott. A felperes által hivatkozott jelenléti íveken a munkaidő

kezdetét 6 órában, végét 19 órában tüntették fel, azonban a ledolgozott órák számát 8 órában és 30 perces munkaközi szünetben tüntették fel, így a végzett munka mennyisége tekintetében a tényleges órák számához képest eltérés nem volt. Erre vonatkozóan nyilatkozott tanúvallomásában D.J., R.F., M.H.V.ZS.

- [17] Az alperes által elismerten 2013. február 25. és 2013. április 10. között a bolt bezárt. Ebben az időszakban utasította a felperest S.M., hogy a jelenléti íven a munkaszerződésben írt időt tüntessék fel.
- [18] Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperes hivatkozását, hogy a munkahelyi felettese ezen túlmenően is a jelenléti ívek eltérő kitöltésére kötelezte, ezért ezen hivatkozását a felperes az eljárás során nem igazolta. A per adatai alapján a felperes részére is fizetett az alperes műszakpótlékot.
- [19] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes a felmondás alapjául szolgáló tényekről a jelenléti ívek tekintetében 2013. márciusában, áprilisában, a bankszámla szerződésről, a bér K. bankszámlára utalásáról 2013. áprilisában tudomást szerzett, így a tizenöt napot meghaladóan érvényesítette az azonnali hatályú felmondás jogát.
- [20] Annak tényét, hogy a jelenléti ívet rendszeresen S.M. utasítására át kellett írni, a felperes nem bizonyította. Az is megállapítható volt, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlójához ezzel a problémával nem fordult, írásban azt részére nem jelezte, de H.J. vallomása szerint szóban sem történt ilyen bejelentés.
- [21] A felperes felmondásában hivatkozott bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet nem állapította meg, ezt alátámasztó tények az eljárás során nem kerültek bizonyításra, azt az iratokhoz csatolt határozatok nem támasztották alá.
- [22] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helyesen határozott a műszakpótlék összegéről és a túlmunkáról, annak megváltoztatását az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a törvényszék nem látta alaposnak. Az elsőfokú bíróság helyes számítást alkalmazott, ezért döntését a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte.
- [24] Jogszabálysértésként az Mt. 78. §-ának (2) bekezdésére hivatkozott. Kifejtette, hogy a tudomásszerzés akkor áll be, ha a jog gyakorlására feljogosított személy teljes körűen mindazoknak az ismereteknek a birtokába jut, amelyek alapján a kötelezettségszegés tényéről, a vétkesség súlyáról, és a kötelezettségszegés mértékére vonatkozó törvényi feltételeknek meglétéről állást tud foglalni. A hallomásból történő értesülés, vagy a gyanú nem minősül

tudomásszerzésnek. Erre figyelemmel a folyamatos jogsértésről történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül tette meg a megfelelő lépést, vagyis közölte a „rendkívüli” felmondást. Ennek tudatában az alperesnek az Mt. 80. § (2) bekezdését kellett volna alkalmaznia, miszerint a munkaviszony felmondással történő megszüntetésekor legkésőbb az utolsó munkában töltött naptól, egyébként legkésőbb a munkaviszony megszüntetésétől számított ötödik munkanapon a munkavállaló részére ki kell adni a munkabérét, egyéb járandóságait, a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályban írt igazolásokat.

- [25] Nem valós az első- és a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy nem történt bűncselekmény tekintettel arra, hogy erről jogerős határozat még nincs. Már az alapos gyanú is elegendő a „rendkívüli” felmondás jogszerű gyakorlására, hiszen a munkavállalótól nem várhatják el azt, hogy kockáztasson egy büntetőeljárást, hogy esetlegesen kiderül-e az ártatlansága vagy sem.
- [26] A felperes hivatkozott arra, hogy 2016. január 5-én gyanúsítottként hallgatták meg a „rendkívüli” felmondás 2. oldal második bekezdésében írtakkal összefüggésben. Ezáltal is bebizonyosodott, hogy az első- és a másodfokú bíróság határozata jogsértő, a tényállást nem kellően tisztázták, nem győződtek meg arról, hogy ebben a részében a bűncselekmény alapos gyanúja fennáll-e vagy sem.
- [27] A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a Pp. 152. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra, és arra, hogy hivatalból üldözendő bűncselekményt állított, ezért a bíróságnak meg kellett volna tennie a szükséges lépéseket. Erre tekintettel megállapítható, hogy részéről eljárásjogi jogszabálysértés történt.
- [28] Az eljáró bíróságok a tényállást nem tisztázták kellően, a rendelkezésre álló adatokból hibás, illetve téves következtetéseket vontak le, több ellentétes alperesi nyilatkozatot nem, vagy nem a helyén értékelték, mindez pedig a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésébe ütközik. Több felperesi bizonyítási indítványt nem teljesítettek a bíróságok. Kötelezniük kellett volna az alperest, illetve S.M. tanút, hogy a nyilvántartásnak megfelelő szabadság idejét jelöljék meg, és ehhez az e napoknak megfelelő áruátvételi jegyeket csatolják, így egyértelműen megbizonyosodhattak volna arról, hogy a felperes mely napokon dolgozott.
- [29] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult.
- [30] Érvelése szerint a felülvizsgálati kérelem nem megalapozott, az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelték a bizonyítékokat, és állapították meg az irányadó tényállást, a felülvizsgálati eljárásban pedig felülmérlegelésnek nincs helye.
- [31] Az eljáró bíróságok vizsgálták az Mt. 78. § (2) bekezdésében írt határidők megtartását, és helyesen állapították meg, hogy a felperes a felmondás alapjául szolgáló tényekről mely időpontokban szerzett tudomást, és ehhez képest a tizenöt napos határidőt

meghaladóan érvényesítette az azonnali hatályú felmondás jogát.

- [32] Mivel a felperes sérelmezett jogszabályhelyként az Mt. 78. § (1) bekezdését nem jelölte meg, csupán a jogszabályhely megjelölése nélkül támadta az azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapításáról hozott jogerős ítéleti rendelkezést, ezért annak jogszerűségére, indokának tartalmára, világosságára, valóságára vonatkozó érvelése nem vizsgálható.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [34] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [35] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [36] A felperes a felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként az Mt. 78. §-ának (2) bekezdését jelölte meg utalva az Mt. 80. § (2) bekezdésére is.
- [37] Az Mt. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében az azonnali hatályú felmondás jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, legfeljebb azonban az ok bekövetkezésétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig lehet gyakorolni. Így a felülvizsgálati eljárásban kizárólag az volt vizsgálható, hogy a felperes betartotta-e a törvényben előírt objektív, illetve szubjektív határidőt a jogviszonya megszűntetésekor.
- [38] A felperes helytállóan hivatkozott a fenti jogszabályhelyre

figyelemmel kialakult következetes ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a szubjektív határidő akkor kezdődik, amikor az azonnali hatályú felmondással élő fél teljes körűen a birtokába jut az intézkedést megalapozó körülményeknek, vagyis a kötelezettségszegés tényéről, a vétkesség súlyáról, és a kötelezettségszegés mértékéről tudomást szerez (BH2000.76.). Arra is helytállóan utalt, hogy a folyamatosan fennálló kötelezettségszegéssel indokolt jognyilatkozatok tekintetében a jogvesztő határidő betartása nem következik be (BH2005.405.). A felülvizsgálati kérelem azonban konkrétan nem jelölte meg, hogy a határidő számítás szempontjából az azonnali hatályú felmondásban foglalt pontok közül mely, vagy melyek esetében foglaltak el téves álláspontot az eljáró bíróságok akár a folyamatosság, akár a tudomásszerzés időpontját illetően. Ennek hiányában pedig a felülvizsgálati kérelem hivatkozása nem volt érdemben vizsgálható [Pp. 272. § (2) bekezdés]. A megsértett jogszabályhely megjelölése önmagában nem elégséges, a jogsértés indokolását is tartalmaznia kell a felülvizsgálati kérelemnek.

- [39] A felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg az Mt. 78. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat mint megsértett jogszabályhelyet, ezért az azonnali hatályú felmondás indokai nem voltak a jelen eljárásban vizsgálhatóak. Ezért nem lehetett értékelni az okirathamisítás, vagy más bűncselekmény elkövetését állító felperesi előadást. A Pp. 152. § (1) bekezdése esetleges megsértésének jelen eljárásban nem volt jelentősége, mert a felperes által állított, alperes részéről megvalósuló bűncselekmény elkövetése a jogszabályoknak megfelelő felülvizsgálati kérelem hiányában nem volt értékelhető.
- [40] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, logikátlan és iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH2000.29.]. Az adott esetben a felülvizsgálati érvelés alapján a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. A bíróságok a felperes által hivatkozottakat a körülmények részletes értékelésével vizsgálták, és abból helytálló következtetésre jutottak.

Záró rész

- [41] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.
- [42] Kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint.
- [43] A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM

rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

- [44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. október 26.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Stark Marianna s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő